

Pensionsmodellen i Mar24

Resumé:

Der har længe været et arbejde i gang med at overgå til registerdata for ADAMs pensionsmodel, hvilket er lykkedes til modelversion Mar24. Overgangen til de nye kildedata medfører en del ændringer i de underliggende data, både i niveauer og fordelinger, men der er også mindre ændringer i modellens ligninger.

Papiret beskriver overordnet det nye datagrundlag og kilder, påpeger de fastholdte kilder og beskriver de ændringer, som nye data har medført både i pensionsmodellen og i finansielle konti.

Nøgleord: pension, mar24, pensionsmodel, formue, finansielle konti

Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

1 Indledning

Der har gennem en længere årrække været arbejdet med at undersøge registerdata på pensionsområdet for at se, om de kunne anvendes i ADAMs pensionsmodel. I Mar24 versionen af ADAM er det lykkedes at skabe et sammenhængende system, der i høj grad bygger på mikrodata fra registrene.

Den solide viden fra registerdata er også blevet brugt til at ordningsopdele pensionsadministrationstjenesten (administrationsomkostningen), afkast og pensionsafkastskat, hvor der ikke findes registerdata.

ADAMs databank rummer såvel tal for institutionelle sektorer (IS), som for finansielle konti (FK). Arbejdet med at få flettet de underopdelte registerdata sammen med FK og IS er lykkedes i første step, hvor ønsket var at få den eksisterende pensionsmodel til at køre på registerdata. Men der udestår stadig et arbejde med, hvorvidt den nye viden fra registerdata giver anledning til genovervejelser af hidtidige modelleringsvalg.

2 Datakilder

Pensionsmodellen er i de store træk ikke ændret i Mar24 versionen af ADAM ift. tidligere modeller. Men selvom ligningerne stort set er de samme er der sket ganske væsentlige ændringer i de underlæggende data.

Der er i datagrundlaget til Mar24 mulighed for at lave finere niveauer i inddelingerne af data, samtidig med at der er arbejdet med på registerniveau at identificere den "rene" alderspension, dvs. fratrukket evt. gruppelev og andre risikoelementer. Det betyder, at nomenklaturet ændres i det underlæggende data, uden at det i første omgang slår igennem i modellen.

Grundlæggende opdeles pensionsvariable i den andel, der har med

- den rene (**alders-**)**pension** at gøre (suffix "p") og
- den del, der har med evt. **risikoelementer** (herunder også gruppelev) at gøre (suffix "z").

Dermed kan der todeles, så $W_p = W_{pp} + W_{pz}$

Det er desuden muligt at identificere de beløb, der tilhører personer bosat i Danmark, altså danske husholdninger, og ligeledes også de beløb, der tilhører personer i udlandet.¹

Dermed kan variablene opdeles efter kreditor, så modparten for administratorene er tydelig. Opdelingen efter kreditor mfatter "_h" for indlandske husholdninger, "_e" for udland og "_x" for aggregatet.

Vi får dermed, at den rene alderspensionsformue W_{pp} kan fordeles på ordning, administrator og kreditor med variabelnavnet givet ved: $W_{pp}\{\text{ordning}\}_{\{\text{administrator}\}}_{\{\text{kreditor}\}}$

Ordningsbetegnelser er fortsat organiseret, så aftaletypen (C og I) kommer før pensionstypen (O1, O2 og R) i variabelnavne:

C = kollektivt aftalt (arbejdsgiveradministreret)
I = Individuelt aftalt (privat)

O1 = kapitalpension
O2 = aldersopsparing
R = løbende udbetaling (livsvarig pension og ratepension)

¹ En person bliver klassificeret som indenlandsk, hvis personen findes i befolkningsregisteret ultimo året, og som udenlandsk, hvis dette ikke er tilfældet.

2.1 Registerdata

Registerdata er den primære kilde til mange af pensionstillene i Mar24. I flere tilfælde kobles flere registre sammen for at få et dækkende billede. I de fleste tilfælde identificerer registerdata de størrelser, der har med den rene alderspension at gøre, altså størrelserne med suffix ”p”.

Registerdata har den store fordel, at der er klar information om pensionsadministratoren – så fordelingen på ”_B” og ”_F” kommer nu direkte fra datakilde. I langt de fleste tilfælde kommer fordelingen på pensionsordninger og aftalegrundlag også fra data. Det fremgår af oversigten i tabel 1, at ADAM’s pensionsmodel udskiller og koncentrerer sig om den rene alderspension (pp-størrelser), men indbetalingerne omfatter også præmier (pz-størrelser) til risikodækning.

Tabel 1: oversigt over registerkilder til Mar24 pensionsmodel

	Registre	Note
Formue, Wpp	Formuestatistik Befolkningsopgørelse	Formuestatistikken medtager ”kun” formuer, der kommer til udbetaling som alderspension, dvs. Wpp
Indbetaling, Tp, Tpp og Tpz	CPS-register eIndkomst PAF-register	Registrene indeholder både indbetaling til alderspension (Tpp) og risikoelementer (Tpz)
Udbetaling, Typp	eIndkomst PAF-register Eksperimentel statistik for aldersopparingsudbetaling	Registrene indeholder kun udbetalinger fra alderspension, dvs. Typp
Afgift, Sypp	PAF-register	Afgifter betalt af hævede pensioner vedrører alene alderspension

Formuestatistikken opgør formuen som værdien af individernes formue ultimo året, inkl. den del af evt. bonuspotentialer, der tilfalder individet.

Indbetalingerne indberettes til CPS-registeret ex. AM-bidrag, men inklusiv præmien til de forsikringsordninger/gruppelivsforsikring, der er indeholdt i den pågældende persons ordning. Disse præmier behandles dog skattemæssigt anderledes, idet der ikke er fradragsret på den del af indbetalingerne, der går til forsikringsdækninger, og beløbet bør dermed holdes separat fra indbetalingerne til den egentlige alderspension. Den indeholdte præmie til gruppelev/sundhedsforsikring identificeres via eIndkomst og indbetalingerne til pension bliver dermed de ”rene” aldersopparingsindbetalinger.

Til identifikation af ATP-indbetalinger anvendes indkomstregisteret.

Udbetalingerne stykkes sammen fra tre kilder. Kilden til de løbende udbetalinger er eIndkomst, der har oplysninger om administrator, men ikke aftalegrundlag. Opdelingen på kollektivt aftalt/individuel aftalt er derfor beregnet ud fra formueandele. Registeret er et rådataregister, hvilket betyder, at det kræver en del datasanering at bruge registeret.

De to øvrige kilder er PAF-registeret (Pensions-afgifter for ophævede pensionsordninger) samt eksperimentel statistik for udbetaling af aldersopparing, hvor aldersopparingsudbetalingerne er estimeret på baggrund af formuerne for perioden 2016-2022-

Indbetalinger og udbetalinger er inklusive omlægninger fra kapitalpension til aldersopparing.

2.2 Øvrige kilder

Selvom meget af pensionsmodellens data i Mar24 kommer fra registerdata, er det stadig nødvendigt at indhente data fra øvrige kilder. En særlig udfordring skabes af overgangen til et nyt foreløbigt år, idet mange af registrene først er tilgængelige for et givet år i Q3-Q4 året efter. Tabel 2 viser en oversigt over de øvrige kilder til pensionsdata i Mar24.

Tabel 2: Oversigt over øvrige datakilder til pensionsmodellen i Mar24

	Leverance	Note
Danmarks Nationalbank	Særlig leverance af afkast- og investeringsdata for pensionsindestående i pengeinstitutter	Husholdningernes egen-administrerede pensionsformue, Wp_h, samt instrumentopdeling af Wp_b og Wp_h
ATP	Årsrapporter Supplerende regnskabsoplysninger, udenlandske unoterede kapitalandele Supplerende regnskabsoplysninger, udenlandske børsnoterede kapitalandele	Instrumentopdeling af ATPs pensionsformue, samt indbetalinger til ATP
Danmarks Statistik	Finansielle konti Sektorregnskaber Skatter og afgifter	Aggregeret pensionsformue i pensionsenheder Afkast og instrumentopdeling af pensionsformuen i pensionsenheder Administrationsomkostninger Pensionsafkastskat
LD	Årsrapporter	Pensionstal for LD
Skat	Aggregeret CPS Særlige udtræk	Friholdelsesbrøk Aggregeret CPS-udtræk til nye år

3 Niveauforskelle og overgange til Nationalregnskabet

Det ændrede datagrundlag har ændret niveau og fordeling af pensionsdata. De følgende afsnit beskriver kort ændringerne og de tilpasninger, der er sket ift. den hidtidige pensionsmodel.

3.1 Overgang til databestemte underopdelinger

ADAM modellerer de opsparingsbaserede pensionsformuer på en række underopdelinger:

- Administratorer: Pengeinstitutter (suffix "_b"), pensionskasser og livsforsikringselskaber (suffix "_f"), ATP (suffix "_atp"), LD (suffix "_ld"), DMP (suffix "_dmp") og SP (suffix "_sp")
- Aftalegrundlag: Kollektivt aftalt (c) og individuel (i)
- Pensionstype: Kapitalpension (o1), aldersopsparing (2) og løbende udbetaling (r)

I alt giver det 12 underopdelinger af formuen i pengeinstitutter, pensionskasser og livsforsikringselskaber, samt 4 yderligere formuer i de 4 separate administratorer.

I Apr23 og tidligere versioner blev opdelingen af formuen foretaget på baggrund af beregnede nedfordelinger og udviklingen i ind- og udbetalinger mm. Men i formueregisteret er det muligt at opdele data på alle underopdelinger, så i Mar24 er underopdelingerne bestemt ud fra data. Dette giver en del forskelle på de underopdelte pensionsformuer i forhold til tidligere versioner.

3.2 Pensionsformue administreret af private pensionsaktører, Wp_f

Formueregisteret dækker i store træk bredere end det hidtidige pensionsdata, men for pensionskasser og livsforsikringsselskaber (også kaldet private pensionsaktører, suffix ”_f”) er der den udfordring, at de aggregerede formuer fra formuestatistikken er mindre end hensættelserne til pensionsforpligtelser i regnskaberne. Der er dermed en diskrepans i forhold til nationalregnskabets pensionsformuer, og diskrepansen gør formuen opgjort i formuestatistikken, Wpp_f_x, mindre end formuen opgjort via regnskaberne i nationalregnskabet, Wp_f, jf. Tabel 3.

Forskellen vedrører ifølge statistikdokumentationen for formuestatistikken personer med ren risikodækning samt udenlandske kunder. Størstedelen af de udenlandske kunder er formentlig alligevel med i formuestatistikken, men ikke som bosat i Danmark. Forskellen på niveauerne vedrører sandsynligvis personer med rene risikodækninger.²

Forskellen mellem formuen i formuestatistikken, Wpp_f_x, og regnskabstallene i nationalregnskabet placeres i Wpz_f_x, der nedfordes på baggrund af fordelingen i formuestatistikken.

Dermed er den samlede pensionsformue administreret af private pensionsaktører i Mar24 versionen af ADAM givet ved en sum af ren alderspension (pp) og et forsikringselement (pz):

$$Wp_f = Wpp_f_x + Wpz_f_x$$

Pensionsformuen Wp_f er dermed på samme niveau i Apr23 og Mar24 versionerne af ADAM, jf. sammenstillingen af data i Tabel 3.

Tabel 3: Pensionsformuen i private pensionsenheder i Apr23 og underopdeling af Mar24

Mia. kr.	Apr23 Wp_f	Mar24 Wp_f	Mar24 Wpp_f	Mar24 Wpz_f
2014	2.110	2.110	2.088	23
2015	2.224	2.224	2.143	80
2016	2.411	2.408	2.307	101
2017	2.589	2.589	2.482	107
2018	2.624	2.624	2.493	131
2019	2.954	2.954	2.829	125
2020	3.125	3.125	2.983	142
2021	3.437	3.437	3.334	103
2022	3.141	3.141	3.051	91

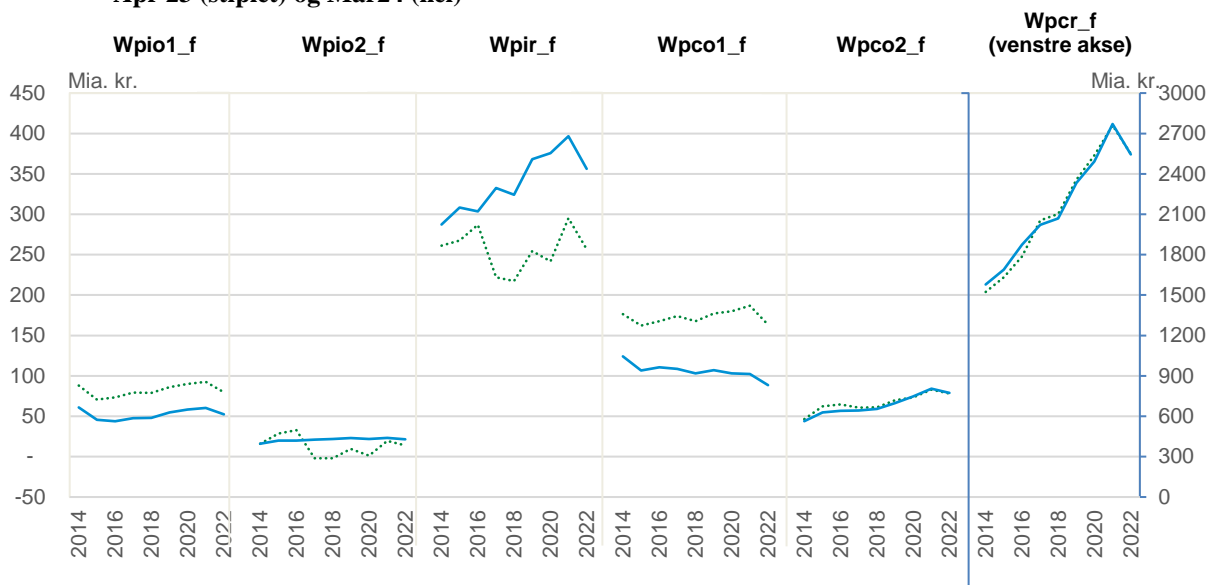
Kilde: ADAMs pensionsdatabank

Som nævnt i afsnit 3.1 er underopdelingerne på aftalegrundlag og pensionstype bestemt ud fra data i Mar24. Selvom der ikke er forskel på niveauet af den samlede Wp_f, er der forskelle i de underliggende opdelinger, jf. Figur 1.

De største ændringer i underopdelingerne vedrører størrelsen af kapitalpensionsformuen (både kollektivt og individuelt), der er nedjusteret en del fra Apr23 til Mar24. Tilsvarende er formuen i individuelt aftalte løbende pensioner opjusteret.

² Dette bekræftes af statistikdokumentationen til Danmarks Nationalbanks tabel for Forsikring og Pension balancer, DNFPBAL.

Figur 1: Underopdeling af pensionsformuer i livsforsikringsselskaber og pensionskasser (Wp_f) for hhv. Apr 23 (stiplet) og Mar24 (hel)



Kilde: ADAMs pensionsdatabank

3.3 Pensionsformuen i pengeinstitutter, Wp_b

Pensionsformuer placeret i pengeinstitutter er væsentligt højere i Mar24 versionen af ADAM end i Apr23, jf. Tabel 4. Forskellen stammer bl.a. fra, at alle enheder, der administrerer pensionsformue for danskere i Danmark skal indberette til formueregisteret uagtet ejerforhold, mens de tidligere tal kom fra Finanstilsynets statistiske materiale for pengeinstitutter, der alene dækker dansk ejede institutter.

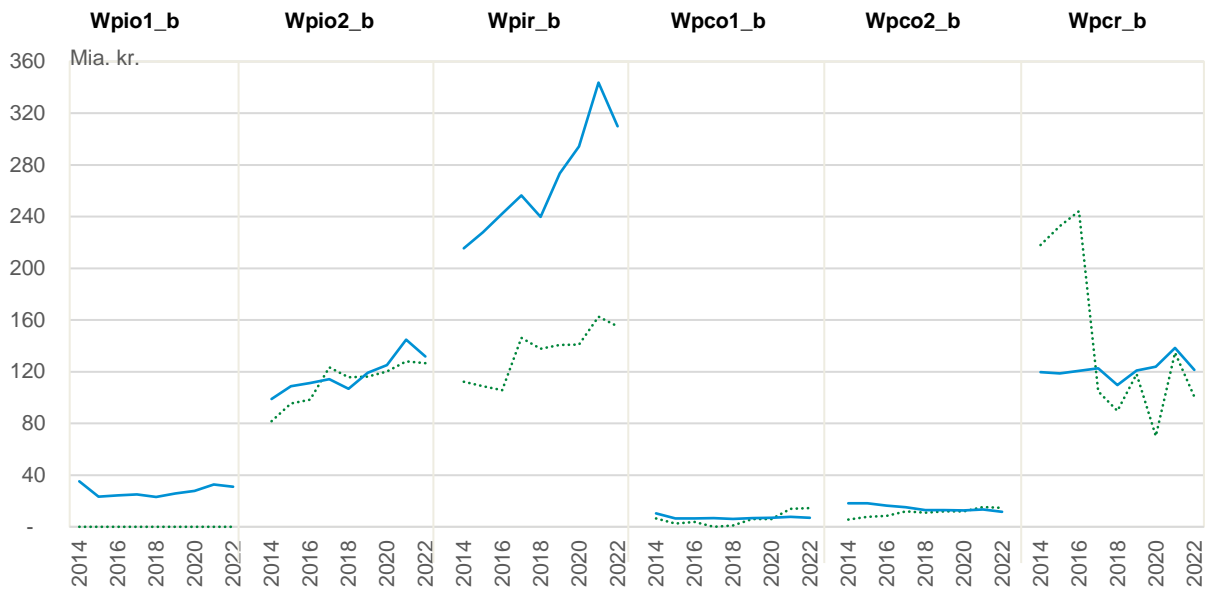
Tabel 4: Pensionsformuen i pengeinstitutter i Apr23 og Mar24

Mia. kr.	Apr23 Wp_b	Mar24 Wp_b (Wpp_b_x)	Forskel
2014	424	498	74
2015	447	504	56
2016	461	521	61
2017	386	540	154
2018	355	498	144
2019	393	559	166
2020	349	590	241
2021	454	681	226
2022	411	613	202

Kilde: ADAMs pensionsdatabank

Pensionsformuerne i pengeinstitutterne fra registerdata anvendes uden yderligere tilpasninger i Mar24. Som det ses af Figur 2 skyldes opjusteringen af formuen i pengeinstitutter primært en opjustering af formuen i individuelle løbende pensioner (Wpir_b) og individuelle kapitalpensioner (Wpio1_b).

Figur 2: Underopdelinger af pensionsformuer i pengeinstitutter (Wp_b) for hhv. Apr 23 (stiplet) og Mar24 (hel)



Kilde: ADAMs pensionsdatabank

3.4 Pensionsformuen i pengeinstitutter administreret af husholdninger, Wp_h

Wp_b blev tidligere identificeret via regnskabsstatistikken, som midlerne i pengeinstitutterne i pensionsdepoter + puljeordninger+kontante indskud på pensionskonti. Heraf blev husholdningernes andel Wp_h identificeret som midlerne i pensionsdepoter, altså pensionsmidler, hvor husholdningerne selv administrerer investeringer mv.

Formuestatistikken skelner ikke mellem pensionsdepoter, puljeordninger eller kontante indskud i pengeinstitutter, og Wp_h kan dermed ikke identificeres direkte i formuestatistikken.

Vi har dog fået en særleverance af data fra Danmarks Nationalbank med investeringer og afkast fordelt på aktiver på pensionskonti (pensionsdepoter og –puljer) i pengeinstitutter. Hermed kan Wp_h skønnes for 2020-2023 som pensionsdepoter i pengeinstitutter, hvilket giver en betydelig opjustering ift. tidligere, jf. Tabel 5.

Tabel 5: Pensionsformuer placeret i pengeinstitutter men administreret af husholdninger, sammenligning mellem Apr23 og Mar24

Mia. kr.	Apr23 Wp_h	Mar24 Wp_h	Forskel
2020	139	342	203
2021	214	399	186
2022	182	344	162

Kilde: ADAMs pensionsdatabank

Da de nye data kun er tilgængelig fra 2020 tilbageføres data til 2014. Det gøres ved at kæde den nye dataserie begyndelsesniveau med den tidligere dataserie udvikling, da de to serier ser ud til at være nogenlunde parallelle i de overlappende år.

3.5 Indbetalinger til pension, Tp

De samlede indbetalinger til pension i pengeinstitutter og pensionsenheder, Tp_bf, er en smule mindre i Mar24 end i Apr23. Der er to primære årsager til de små forskelle på indbetalingerne.

Fordelingen af indbetalingerne på hhv. ”_B” og ”_F” foregår i Mar24 på selskabsniveau, mens det i Apr23 alene skete på skattekode, altså på et overordnet niveau. Forskellen på de to metoder er ikke meget stor, men tegner sig alligevel for en del af niveauændringen.

I den tidligere pensionsdatabank blev indbetalingerne korrigeret med et aggregeret tal for indeholdte præmier til gruppeliv. I en årrække fra 2011 til 2018 var kilden til de indeholdte præmier ikke tilgængelig og 2011-beløbet blev holdt fast. Det har efterfølgende vist sig, at det fastholdte tal i stigende grad afveg fra de faktisk indeholdte præmier. I Mar24 fratrækkes gruppelivspræmier mv., der er indeholdt i pensionsbidrag, direkte på personniveau, og især fratrækkes det præcise beløb og ikke et fastholdt bidrag.

3.5.1 Indbetalinger til ATP

ATPs indbetalinger viser sig at være udfordret af, at der ikke er fuld overensstemmelse mellem indbetalingerne til ATP i hhv. indkomstregisteret og ATPs årsrapport, jf. Tabel 6.

Tabel 6: Opgørelse af indbetalinger til ATP – sammenligning af to kilder

Mio.kr.	2022	2021	2020	2019	2018
ATPs årsrapport	11.951	11.497	10.744	10.061	9.871
Indkomstregister	11.025	10.895	10.669	10.305	10.127

Kilde: ATP årsrapporter og egne beregninger

Den umiddelbare forklaring på forskellen er, at der er forskel på periodiseringen i de to kilder. Indkomstregisteret periodiserer, så indbetalinger til ATP registreres i det år, som de vedrører, mens ATP tidligere har regnskabsført indbetalinger på det tidspunkt, de blev modtaget af ATP – dvs. ikke i det år, indbetalingen vedrørte³.

Normalt ville man anvende data, der er periodiseret efter det år, en indbetaling vedrører. En sådan konsekvent periodisering af indbetalingerne alene kan dog give problemer, for indbetalinger til ATP optræder andre steder i modellen, så man skal harmonisere en række regnskabsoplysninger, hvis det hele skal passe sammen.

Forskellen mellem indbetalingerne i indkomstregisteret, Tppcr_atp_x, og regnskabsbidragene placeres i Tpzcr_atp_x, og pensionsmodellens ATP-bidrag Tpcr_atp beregnes derefter som Tppcr_atp_x + Tpzcr_atp_x.

3.6 Udbetalinger af pension, Typ

De samlede udbetalinger fra pengeinstitutter og pensionsenheder (Typ_bf) er en smule større i Mar24 end i Apr23. Dette dækker over en sammensat effekt af ændringer i udbetalingerne fordelt på hhv. administrator, aftalegrundlag og pensionstype.

Udbetalingen af løbende pensioner kan ikke opgøres på hhv. aftaletype ”C” eller ”I”, idet kun administrator er registreret i eIndkomstregisteret. Dermed nedfordeles udbetalingerne fra løbende pensionsordninger på arbejdsgiveradministrerede eller privattegnede pensioner ud fra fordelingen i formueregisteret.

3.6.1 Udbetalinger af aldersopsparing

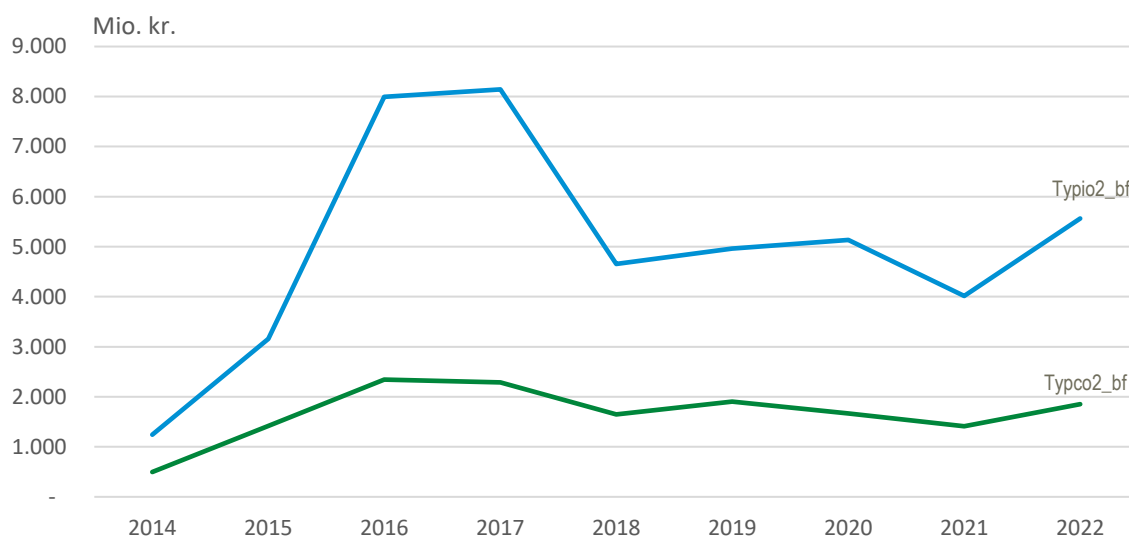
Aldersopsparinger beskattes på indbetalingstidspunktet og ikke på udbetalingstidspunktet. Derfor findes der ingen opgørelse af de beløb, der udbetales fra aldersopsparing.

³ Jf ATPs årsrapport 2022, note 24 om anvendt regnskabspraksis, under ”Bidrag”. Denne praksis er ændret fra årsrapporten 2023, jf. note 24 om anvendt regnskabspraksis. Fra 2023 bidragsindbetalinger og opdatering af levetid efter IFRS17 ikke skal fremgå af resultatopgørelsen.

I Mar24 anvendes et eksperimentelt datasæt, der, ved hjælp af ændringer i formuestørrelserne, estimerer udbetalingerne fra aldersopsparinger⁴ for perioden 2016-2022. Datasættet tilbageføres med data fra Økonomiministeriet, så der er data for 2014 og frem. Dermed giver Mar24 data et konservativt bud på størrelsen af udbetalingerne fra aldersopsparing, disse udbetaling var i Apr23 sat til 0.

I Mar24 data varierer udbetalingerne fra aldersopsparing ganske meget og svinger fra knap 2 mia. i 2014 til godt 7 mia. i 2022.

Figur 3: Udbetalt aldersopsparing i Mar24 data fordelt på individuelt aftalt (io2) og kollektivt aftalt (co2)



Kilde: ADAMs pensionsdatabank

3.7 Afkast, Tip

Til afkastdata er anvendt de hidtidige oplysninger, der efterfølgende er nedfordelt ved hjælp af formuerne.

- For administratorerne ATP og F er kilden til afkast internt nationalregnskabsmateriale
- For administrator B opregnes afkastet fra pensionspuljeoplysningerne for de særlige indlån i Finanstilsynets statistiske materiale om pengeinstitutter.

Der er dermed ikke niveauændringer på overordnet niveau ift. den tidligere pensionsdatabank. Men der kan forekomme ændringer på de mere disaggregerede størrelser, fordi nedfordelingen er dannet på baggrund af de nye formueta.

3.8 Pensionsafkastskat, Sywp

Til data for pensionsafkastskat er anvendt de hidtidige oplysninger, der efterfølgende er nedfordelt ved hjælp af formuerne.

Der er dermed ikke niveauændringer på overordnet niveau ift. den tidligere pensionsdatabank. Men som ved afkastvariablen kan der forekomme ændringer som følge af nedfordelingen, der afspejler de nye formueta.

3.9 Administrative omkostninger, Xqfp

⁴ Se metodenotat fra DST 2023.

Også de administrative omkostninger er nedfordelt ved hjælp af formuerne.

- For administratorer ATP og F er kilden pensionsadministrationstjenesten i nationalregnskabet.
- For administrator B opregnes omkostningerne fra pensionspujleoplysninger om særlige indlån i Finanstilsynets statistiske materiale for pengeinstitutter.

De overordnede omkostningstal er ikke forskellige fra den tidligere pensionsdatabank, men det er nyt, at der er data på nedfordelt niveau, som kan indgå direkte i pensionsrelationen.

Omkostningerne fremgår ikke direkte i modellen, men fratrækkes afkastet, således at det afkast af pensionsformuen, Tip, der optræder i modellen, er efter omkostninger.

4 Fordeling af pensionsformuen på finansielle instrumenter

For at få pensionsmodellen til at køre stabilt, er man nødt til at vide noget om pensionsformuernes afkast og kursudvikling. Og for at man kan beregne dette er man nødt til at vide, eller antage at man ved, hvordan formuerne er opdelt på finansielle instrumenter. I ADAM fordeles pensionsformuerne på 3 instrumenter:

- obligationer, Wpb
- danske aktier/kapitalandele, Wpsdk
- og udenlandske aktier/kapitalandele, Wpse

Jf. DKN120916 er der ingen dækkende statistik, der beskriver opdelingen på instrumenter, og det har hidtil været nødvendigt at lave antagelser for at danne en fuld instrumentopdeling, men i Mar24 er der inddraget nye kilder, som betyder, at pensionsformuens instrumentfordeling i højere grad er datadrevet. Der er data for tre pensionsadministratorer: ATP, pensionsenheder _F og pengeinstitutter _B.

ATP: ATPs instrumentfordeling kendes fra ATPs regnskaber og supplerende regnskabsoplysninger, hvor det fremgår, at en lille del af formuen er placeret i noget andet end aktier og obligationer. I Mar24 antages hele pensionsformuen placeret i aktier og obligationer.

Pensionsenheder ”_F”: Den overordnede instrumentfordeling på aktier og obligationer for pensionsenhedernes formue er beskrevet i nationalregnskabet. Der er dog to udfordringer ved fordelingen i nationalregnskabet.

For det første indeholder sektoren S128 både livsforsikringsselskaber og skadesforsikringsselskaber under et. For det andet omfatter sektoren S129 pensionskasser inklusiv ATP. For de udenlandske aktier kendes kun størrelsen på pensionskassernes beholdning inkl. ATP (dvs. for S129).

Det antages, at fordelingen mellem danske og udenlandske aktier er ens i pensionskasser og livsforsikringsselskaber.

I Mar24 trækkes ATPs instrumentfordeling ud af fordelingen for F inden instrumentfordelingen dannes, idet ATPs instrumentfordeling næppe svarer til den øvrige pensionssektors – både pga. ATPs størrelse og pga. ATPs pensionsmodel med garanterede pensioner og gearing af formuen.

Antagelsen om ens instrumentfordeling i pensionskasser og livsforsikringsselskaber fastholdes, når ATP er trukket ud af pensionskasserne.

Pengeinstitutter ”_B”: På baggrund af de nyeste data fra Danmarks Nationalbank kan man for de seneste år 2020-2023 lave en bedre instrumentfordeling af pengeinstitutternes pensionsformuer end det hidtil har været muligt.

I Apr23 versionen af ADAM blev det antaget, at instrumentfordelingen er ens i Wp_h (husholdningsadministrerede pensionsdepoter) og Wp_bxh (pengeinstitutadministrerede

pensionspuljer). Det svarer til at antage, at pengeinstitutterne investerer i puljededoterne på samme måde, som husholdningerne investerer deres egenadministrerede pensionsdepoter.

Tabel 7: Instrumentfordeling af pensionsformuer i pengeinstitutter

	Puljededot (Wp_bxh)			Pensionsdepot (Wp_h)		
	Wpb	Wpsdk	Wpse	Wpb	Wpsdk	Wpse
2020	32,0%	29,1%	38,8%	1,2%	90,6%	8,2%
2021	26,6%	33,6%	39,8%	0,8%	90,7%	8,4%
2022	27,9%	32,4%	39,7%	1,4%	91,0%	7,6%
2023	23,7%	34,5%	41,8%	2,5%	89,5%	8,0%

Kilde: Særleverance fra Danmarks Nationalbank samt egne beregninger

Tabel 7 viser fordelingen af formuerne i hhv. puljededoter (Wp_bxh i ADAM) og pensionsdepoter (Wp_h) på de tre instrumenter, obligationer samt danske og udenlandske aktier, jf. nationalbankens data. Det er tydeligt, at instrumentfordelingen af Wp_h ikke svarer til fordelingen af Wp_bxh . Dermed bliver instrumentfordelingen af de pengeinstitutrelaterede pensionsmidler Wp_b er et aggregat af den viste instrumentfordeling for husholdningernes pensionsdepoter Wp_h og pengeinstitutternes pensionspuljer Wp_bxh , da $Wp_b = Wp_h + Wp_bxh$.

Da de nye data kun foreligger i 2020-2023 kædes der bagud til 2014 med udviklingen i den hidtidige instrumentfordeling af Wp_b .

5 Ændringer i modellens ligninger

I hovedtræk har det ikke været nødvendigt at ændre i ADAMs ligninger, idet de nye data har kunnet indgå i det eksisterende ligningssystem. I forhold til tidligere er de fleste af fordelingerne på pensionstype, -ordninger og -administrator nu bestemt direkte ud fra data.

Da fordelingerne på administrator (b og f) nu bestemmes i data, har det medført, at andelen af en ordning, der indbetales til en pensionsenhed ($btp\{\text{aftalegrundlag}\}\{\text{ordning}\}_f$) bestemmes direkte i data. Dette har medført en nødvendig ændring i et par af modellens ligninger.

I Apr23 versionen indgik følgende ligninger:

$$(1) \quad Wpir_b = Wpir_b[-1] + (1 - btpi_f) \cdot Tpir_bf - Typir_b + Tipir_b - Sywpir_b + Owpir_b$$

$$(2) \quad Wpir_f = Wpir_f[-1] + btpi_f \cdot Tpir_bf - Typir_f + Tipir_f - Sywpir_f + Owpir_f$$

$$(3) \quad Wpio2_b = Wpio2_b[-1] + (1 - btpi_f) \cdot Tpio2_bf - Typio2_b + Tipio2_b - Sywpio2_b + Owpio2_b$$

$$(4) \quad Wpio2_f = Wpio2_b[-1] + btpi_f \cdot Tpio2_bf - Typio2_f + Tipio2_f - Sywpio2_f + Owpio2_f$$

$$(5) \quad Tp_b = (1 - btpc_f) \cdot Tpcr_bf + (1 - btpc_f) \cdot Tpc1_bf + (1 - btpc_f) \cdot Tpc2_bf + (1 - btpi_f) \cdot Tpir_bf + (1 - btpio1_f) \cdot Tpio1_bf + (1 - btpi_f) \cdot Tpio2_bf$$

I Mar24 versionen af ADAM er de blevet erstattet af:

$$(1a) \quad Wpir_b = Wpir_b[-1] + (1 - btpir_f) \cdot Tpir_bf - Typir_b + Tipir_b - Sywpir_b + Owpir_b$$

$$(2a) \quad Wpir_f = Wpir_f[-1] + btpir_f \cdot Tpir_bf - Typir_f + Tipir_f - Sywpir_f + Owpir_f$$

$$(3a) \quad Wpio2_b = Wpio2_b[-1] + (1 - btpio2_f) \cdot Tpio2_bf - Typio2_b + Tipio2_b - Sywpio2_b + Owpio2_b$$

$$(4a) \quad Wpio2_f = Wpio2_b[-1] + btpio2_f \cdot Tpio2_bf - Typio2_f + Tipio2_f - Sywpio2_f + Owpio2_f$$

$$(5a) \quad Tp_b = (1 - btpc_f) \cdot Tpcr_bf + (1 - btpc_f) \cdot Tpc1_bf + (1 - btpc_f) \cdot Tpc2_bf + (1 - btpir_f) \cdot Tpir_bf + (1 - btpio1_f) \cdot Tpio1_bf + (1 - btpio2_f) \cdot Tpio2_bf$$

Hvor

btpi_f Andelen af pensionsindbetalinger for individuelt aftalte ordninger, der administreres af private pensionsenheder

btpir_f Andelen af pensionsindbetalinger for individuelt aftalte ordninger med løbende udbetalinger, der administreres af private pensionsenheder

btpio2_f Andelen af pensionsindbetalinger for individuelt aftalte alderspensionsordninger, der administreres af private pensionsenheder

I Apr23 blev det antaget, at andelen af indbetalinger i individuelt aftalte ordninger hos private pensionsenheder (livsforsikringsselskaber og pensionskasser) var ens for ordninger med hhv. løbende udbetaling og alderspension. Denne antagelse holder dog langt fra stik, når man har data at kigge på, og det er årsagen til de ovenstående ændringer.

Antagelsen om, at indbetalingsandelen til kollektivt aftalte ordninger med private pensionsenheder, dvs. *btpc_f*, er den samme for forskellige pensionstyper holder stadig nogenlunde stik, og den enkle antagelse er fastholdt i Mar24.

6 Afprøvning i ADAM

Der er lavet en serie standardeksperimenter på betydningen af at trække de nye pensionsdata ind i ADAM ved at sammenligne Apr23 og Mar24.

Ændringerne i pensionsdata viser sig ikke at påvirke ADAMs overordnede egenskaber.

7 Videre arbejde med pensionsmodellen i ADAM

Med Mar24 er der sket et væsentligt skifte i kilden til pensionsdata. Der er dog stadig meget gøre, før pensionsmodellen er blevet strømlinet. Kort fortalt arbejdes fortsat med følgende områder af pensionsmodellen.

7.1 Tilbageføring af pensionsdata

Registerdata dækker perioden 2014-2022. Den nye viden om fordelinger og niveauer, som registerdata skaber bør føres tilbage ind i perioden før 2014. Der er et datafikspunkt i 2003, hvor der ligger detaljeret viden om underfordelinger i data til Velfærdskommissionens rapport.

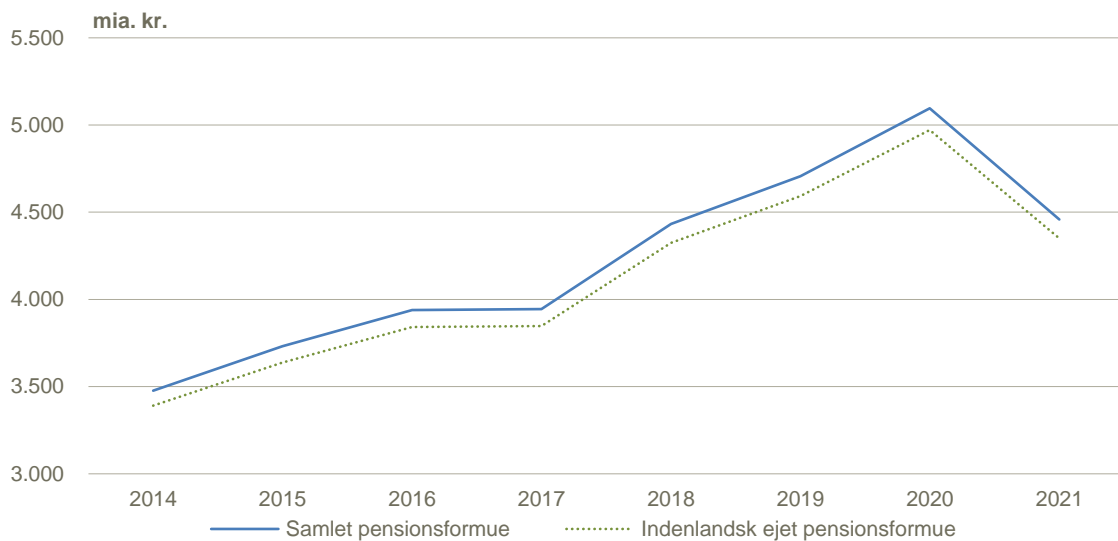
7.2 Overvejelser angående udskillelse af den udenlandsk ejede del af pensionsformue

Tidligere har det ikke været muligt at udskille de dele af pensionsformuen, der er ejet af personer i udlandet. Men i nationalregnskabet er der oplysninger om de dele af pensionsreserverne i livsforsikringsselskaber og pensionskasser, der tilhører udlandet, *Wp_cf_e*.

Tidligere er det blevet antaget, at andelen som Wp_cf_e udgør af Wp_cf_x (de samlede pensionsreserver i livsforsikrings-selskaber og pensionskasser) også gælder for Wcp_cf_x (pensionsreserverne i pengeinstitutter og LD, ekskl. husholdningernes egenadministrerede pensionsdepoter), hvilket gjorde, at man kunne bestemme Wcp_cf_e .

Imidlertid åbner formuestatistikken mulighed for at koble pensionsformuer med befolkningsregisteret i et givet år, og dermed identificere om formuen tilhører en herboende person. Dermed er der fra registerside et bud på størrelsen af Wp_e , altså den samlede udenlandsk ejede pensionsformue, men også på andelen af formuen i enkeltordninger, der ejes af udlandet. I de underliggende data til Mar24 fås at ca. 2,5 pct. af pensionsformuen er ejet af udlandet, jf. Figur 4.

Figur 4: Pensionsformuen (Wp) i ADAM Mar24



Kilde: ADAMs pensionsdatabank

Opdelingen af pensionsformuen i hhv. indenlandsk og udenlandsk ejet, giver mulighed for at trække den udenlandsk ejede del af pensionsformue ud af den indenlandske forbrugsbestemmende formue, Wcp , idet det må være en rimelig antagelse, at kun pensionsformuen hos indenlandske husholdninger, påvirker det indenlandske forbrug.

Det er en udfordring, at der kun findes registerdata tilbage til 2014. Hvis den forbrugsbestemmende formue skal renses for den udenlandsk ejede pensionsformue, skal der enten indføres en dummy for databrud, eller der skal tilbageføres data.

Dette arbejde afventer også offentliggørelsen af det hovedreviderede nationalregnskab ultimo juni 2024.

7.3 Afkastdata – opdelt på instrumenter

Danmarks Nationalbank udgiver Forsikrings- og Pensionsstatistik. Tabellerne går tilbage til 2015 og indeholder kvartalsvise tal for både afkast og instrumentfordeling på pensionsformuerne for Wp_f . Fordelen ved at kunne anvende disse tal er at skadesforsikrings-selskaber er rapporteret for sig selv, samt at der er opgjort investeringer for både livsforsikrings-selskaber og pensionskasser med modpart i udlandet. Disse data er ikke med i Mar24 udgaven af ADAM.

Tilsvarende vil instrumentopdelt afkast for Wp_b (og Wp_h) fremgå af særleverancen fra Danmarks Nationalbank, og disse data forventes indarbejdet i betaperioden af Mar24.

8 Bilag

8.1 Overordnet systematik i variabelnavngivningen

Der er følgende systematik i pensionsformuernes variabelnavne.

<Indhold><Aftaletype><Ordningstype>__<Administrator>__<Kreditor>

Indhold:

- Wp: Pensionsformue
- Tp: Indbetalinger til pension
- Typ: Udbetalinger fra pension
- Sywp: Pensionsafkastskat
- Xqfp: Administrationsomkostninger
- Owp: Omvurderinger
- Sypp: Pensionsafgift

Aftaletype:

- C: kollektivt aftalt (arbejdsgiveradministreret)
- I: Individuelt aftalt (privattegnet)

Ordningstype:

- O1: kapitalpension
- O2: aldersopsparring
- R: løbende pension (livsvarig eller ratepension)
-

Administrator:

- _atp: Administreret af Arbejdsmarkedets Tillægspension
- _ld: Administreret under Lønmodtagernes Dyrtidsmidler
- _sp: Administreret under Den Særlige Pensionsopsparring
- _dmp: Administreret under Den Midlertidige Pensionsopsparring
- _b: Administreret af pengeinstitutter/placeret i pengeinstitutter
 - o Her af er _h (fx Wp_h) administreret af husholdningerne mens
 - o _bxh (fx Wp_bxh) alene administreres af pengeinstitutterne
- _f: Administreret af pensionsenheder, dvs. livsforsikringselskaber, tværgående pensionskasser og firmapensionskasser

Kreditor:

- _h: DK-residente husholdninger = indland
- _e: ikke DK-residente husholdninger = udland
- _x: Samlet indland og udland

8.2 Litteratur

Danmarks Statistik og Danmarks Nationalbank, 2016, ”Dokumentation af formuestatistikken: Pensioner”, metodenotat tilgængelig på: [Microsoft Word - Formuestatistikken - dokumentation af pensionsformuen \(2\).docx \(dst.dk\)](#)

Dan Knudsen og Michael Osterwald Lenum, 2016, ”Note om pensionsmodellens data i ADAM-okt15”, modelgruppepapir, tilgængelig på: [Microsoft Word - dkn12916.docx \(dst.dk\)](#)

Jarl Quitzau(DST), Stine Ludvig Bech (DN) og Simone Maria Bonin (DN), ”Estimering af udbetalinger fra aldersopsparring”, metodenotat, Danmarks Statistik 2023, tilgængelig på: [Estimering af udbetalinger fra aldersopsparring \(dst.dk\)](#)